

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.189,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Narodne manjšine

Približno enkrat na leto se v zadnjem
poldrugi desetletju pojavi v medna-
rodni javni diskusiji vprašanje manjšin
in njihove zaštite. Toda kakor je večina
velikih idej, ki so po svetovni vojni vo-
dile stvaritelj evropskega miru, izgu-
bila svojo prvotno svežo barvo, tako je
tudi problem manjšinskega prava obdel
skorajda do gole formalnosti brez
realne vsebine. Debate, v kolikor se jih
ni moglo izogniti, se končajo v naj-
boljšem primeru z dilatoričnimi rešitvami,
sicer pa s previdno stiliziranimi di-
plomatskimi koncepti, ki se od blizu
pogledani izkažejo največkrat kot Bla-
žev žegen.

Letošnji jesen se bo zopet na inter-
nacionalnih tleh mnogo govorilo o
manjšinah. Društvo narodov bo raz-
pravljalo o poljskem predlogu na raz-
širjenje manjšinske zaštite. V Bernu pa
se sestane evropski manjšinski kongres,
ali kakor se službeno imenuje »kongres
narodnosti«. Služimo pa, da ni nič več
najti idealistov, ki bi si o rezultatih de-
lali kakršnekoli iluzije.

Misel manjšinskega prava je hčerka
ideje samoodločbe narodov in se je na
mirovnih konferencah brez dvoma ravn-
no tako resno jemala. Geografske in
etnografske prilike niso dopuščale, da
se od kraja izvede princip, po katerem
naj ne bo gospodujočih in ne podjar-
mljenih narodov. Ker ideal, da ni živ
vsak narod v svoji lastni državi, ni bil
dosegljiv, se je za one etnične grupe,
ki so morale ostati v okviru tujerodnih
nacionalnih držav, hotela z mednarod-
nimi konvencijami ustvariti možnost
svobodnega kulturnega življenja in de-
ležnosti na vseh državljanskih pravicah.
Storila se je pa že v samem začetku
usodna pogrška, da se je obveznost
manjšinske zaštite pogodbeno naložila
le nekaterim državam, dočim se je osta-
lim, zmagovitim velesilam, prepustila
ureditev njihovega razmerja z manjši-
nam po prostem preudarku. Tako se je
že od kraja uporabljala dvojna mera, ki
je obsodila znatne in kulturno visoko
stoječe manjšine že v naprej v brez-
pravnost, kajti zanje ni bilo pravnega
leka niti kompetentne mednarodne in-
stance.

Pa tudi tam, kjer je bilo manjšinsko
pravo z mednarodnimi pogodbenimi im-
perativno ustanovljeno, je ostalo skoro
brez izjeme na papirju. Za varuho
manjšinskih pravic je bilo postavljeno
Društvo narodov, kateremu pa, kakor
za druge sklepe, tako še posebno za raz-
sodbe o manjšinskih pritožbah, niso bile
dane na razpolago potrebne sankcije.
Vrh tega je postopanje pri ženevskem
tribunalu tako zaključevalo s formal-
nostmi, da ni lahko spravilo manjšin-
skih zadev niti do meritorne razprave,
kaj šele do obvezne razsodbe. Tako je
bilo že v samem začetku, razmere pa so
se od leta do leta slabšale, čim bolj so
se v Ženevi zastopani narodi odločevali.
Ed idejnih in moralnih temeljev mi-
rovne konference. Manjšinska vpraša-
nja so vedno bolj postajala sredstvo
medsebojnega izigravanja in političnih
špekulacij. Razen Jugoslavije in Češko-
slovaške, kjer uživajo narodne manjši-
ne prav vse pravice in ugodnosti, men-
da ni države, ki bi manjšinam omogo-
čala individualno izživeljanje.

Zganile so se tudi manjšine same in
so si ustanovile svojo lastno organiza-
cijo, ki je deležna oficijelne priznanja
in ima nekaj polslužben značaj. Ni dvo-
ma, da si je manjšinski kongres pridobi-
l velikih zaslug za teoretsko razčišče-
vanje manjšinskega problema, praktični
uspehi pa so bili do zdaj in bodo po vsej
priliki tudi v bodoče neznatni, ne morda
po krivdi organizacije same ali njenih
voditeljev, ki so vložili vanjo svoje naj-
boljše intelektualne in moralne sile, pač
pa pod pritiskom mednarodnih razmer,
ki ne dopuščajo, da bi pravico in in-
spostovanje narodnih individualitet po-
stala dejstvo.

Pogoji za uveljavljanje manjšinskega
prava so v teku let postali vedno bolj
nedostopni. Društvo narodov je zasno-
vano na temeljih demokracije in tudi
delovanje manjšinskega kongresa pred-
postavlja sodelovanje narodov v držav-
nih poslih. Čim bolj se umika demokra-
cija avtoritarizmu vladanju, tem bolj
stopa v ozadje ljudska volja, in sporaz-
um narodov, s katerim bi se uredilo in
stabiliziralo njih sožitje, postaja iluzija.
V državah voditeljske diktature je
že težko govoriti o pravicah državnega,
večinskega naroda; kako naj se šele
uveljavijo narodne manjšine. V tem po-
gledu bi znali zapeti zlasti mi Jugoslo-
veni svojo pesem. Z boleščjo v srcu mo-
ramo gledati, kako se reže kruh pravi-
ce našim rojakom na tujih tleh, nimamo
pa možnosti, da jim izgladimo trnjevo
pot in celo naša moralna zasloba se
mora utesnjevati v meje mednarodnih
ozirav. Brezpogledno je, apelirani na mo-
ralno dolžnost večinskih narodov. Sovi-
nistične miselnosti ne vzemirajo niti
možnosti represalij, še manj pa jih ga-
ne vzgled onih držav, ki se ne poslužu-
jejo sabotaže narodnostnega prava in
dajejo njihovim manjšinam vse živ-
ljenske možnosti.

Za letos je v Ženevi in v Bernu po-
stavljeno na dnevni red vprašanje po-
splošnega manjšinske zaštite. Že v na-

POLJSKA NAJ DOBI LITVO IN ODPSTOPI KORIDOR NEMČIJI

**Nadaljnje francoske informacije o tajnih pogodbah med Poljsko
in Nemčijo — Razburjenje v Franciji**

Pariz, 29. avg. d. Kljub uradnemu
varšavskemu demantiju, da ne obstoja
med Poljsko in Nemčijo tajna pogodba,
se bavijo listi še vedno z možnostjo, da
taka pogodba obstoja. V listu »Liberte-
te«, ki ima zveze z ministrom Tardieu-
jem, je izšlo o tem naslednje poročilo:
»Nemčija je priznala življenjsko potre-
bo Poljske, da dobi izhod na Baltičsko
morje. Poljska naj bi z nemškim in an-
gleškim posredovanjem dosegla na mi-
ren način politično združitve z Litvo. V
tem primeru bi se Nemčija odrekla
vsaki zahtevi po klajpedskem ozemlju.
Ako bi mirna združitve ne bila mogoča,
bi Nemčija v primeru oboroženega spo-
pada med Poljsko in Litvo ne postavila
nobenih svojih zahtev.

Da pa bi se vendar dosegel zaželeni
uspeh na miren način, se je nemška vla-
da obvezala, da bo podpirala poljsko di-
plomacijo z vsemi razpoložljivimi sred-
stvi. Od trenutka dalje, ko bi poljsko-
litovska združitve postala dejstvo, bodi-
si na miren način ali po končanem ob-
oroženem konfliktu, bi se Poljska odpo-
vedala v prid Nemčiji svojemu koridoru
in Gdyniji ter bi pristala na povrat-
ek Gdanske k Nemčiji. Nemško-poljski
dogovori so našli svoj zaključek v

gospodarskih in odškodninskih določ-
bah za primer uresničenja tajne pogod-
be.

To poročilo »Liberte«, ki velja za ze-
lo seriozen list, je vzbudilo v političnih
krogih zelo neprijetno razpoloženje,
vendar pa ne verujejo, da bi mogla biti
vest v celem obsegu točna. Za dvomljivi-
vo smatrajo, da bi hotela Poljska od-
stopiti Nemčiji koridor v primeru svoje
združitve z Litvo. Prav tako dvomijo,
da bi bila vojna zamenjati Klajpedo z
Gdynijo, za katere izgraditev je izdala
ogromne vsote. Gdynija bi bila po drugi
strani za Nemčijo veliko breme, ker
bi bile posledice konkurence med Gdan-
skim in Gdynijsko zelo neprijetne. Razen
tega opozarjajo, da bi teritorialne iz-
premembe ob Baltiku, ki bi nastale za-
radi združitve Poljske z Litvo, imele
svoj vpliv tudi na evropsko politiko Ru-
sije. Kako bi postopala Francija v tem
primeru, listi še ne napovedujejo, ven-
dar pa se more pričakovati, da se bo
položaj v prihodnjih dneh razjasnil.

Nemci zanikajo

Berlin, 29. avgusta v. Glede na vesti
francoskih listov o nemško-poljski tajni
pogodbi doznava »Börsen Zeitung« od me-

rodajne strani, da tak dogovor sploh ne
obstoja. List izjavlja, da se morajo vesti,
kakršne razširjajo pariški listi, smatrati
samo za francoski manevar, ki naj bi slu-
žil za to, da bi se skalili nemško-poljski
odnosi.

Pangermanska propa- ganda v Baltiku

Pariz, 29. avg. AA. Nocojšnji »Tempe-
s« priobčuje svojo prvo dnevno vest pod na-
словom »Nemčija in baltске države«. List
pravi, da je narodno socialistično akcijo
v baltičskih državah čutili na način, ki samo
vzmemirja. Na prvem mestu omenja list
spor med Nemčijo in Litvo zaradi Klajpe-
de. Ta pokrajina pa je brez dvoma dočela
litovska.

Nemški pritisk pa gre še dalje. Čutili ga
je tudi na Letonskem in celo na Eston-
skem. Tudi tudi je pangermanska propa-
ganda prav aktivna. Nemška politika ob-
sega celotni Baltik. Hotela bi se polastiti
vseh ozemelj ob baltičskem primorju. Da
prepreči to nevarnost, je Rusija pred me-
seci predlagala, da bi jamčila za neodvis-
nost baltičskih držav. Ta predlog je Nem-
čija tedaj odbila.

»Tempe« zaključuje svoje politične opaz-

Hitler si bo imenoval za namestnika Hessa

**Le v svojstvu kancelarja ga bo nadomeščal Göring, ki
postane podkancelar**

Berlin, 29. avgusta. g. »United Press«
doznava iz verodostojnega vira, da bo
Hitler na strankinem kongresu v Nürn-
bergu napovedal imenovanje ministra
Hessa za svojega namestnika, pruskega
ministrskega predsednika Göringa
pa za podkancelarja. Imenovanje na-
mesnika je določeno v zakonu, po ka-
terem je Hitler postal predsednik dr-
žave. Zastopstvo Hitlerja ne bo velja-
lo samo za funkcije voditelja stranke,
temveč tudi za posle predsednika.
Funkcija podkancelarja bo večja kot
funkcija, ki jo je doslej imel Papen, ta-
ko da bo Göring prav za prav namest-
nik Hitlerja v vseh vladnih poslih. Go-
vorice, razširjene po smrti Hindenburga,
da bo Hitler generalnega polkovnika
Blomberga imenoval za podkancelar-
ja, se s tem demantirajo. Nadalje
doznava »United Press« od poučene

strani, da bo Hitler v Nürnbergu tudi
sporočil, da bo približno 3000 političnih
nasprotnikov izpuščenih na svobodo,
tako da bo ostalo v koncentracijskih
taboriščih približno 2000 oseb.

Aretirani inozemci

Pariz, 29. avgusta. g. Berlinski poročeval-
ec »Journal« in berlinski poročevalce
»Petit Parisien« javljata, da je bilo v so-
boti v bližini Berlina aretiranih 9 inozem-
cev pri kopanju, in sicer 4 Angleži, 4 Špan-
ci in 2 Francozi. Zdi se, da so ti inozemci
po protivnojem in protifašističnem kongre-
su, ki je bil v Španiji, prišli v Nemčijo, da
bi obiskali nemška koncentracijska tabori-
šča ter govorili tudi z aretiranimi komuni-
stičnim voditeljem Thalmanom. Aretiran je
bil tudi poročevalec madridskega lista »He-
raldo«, v Berlinu, ki je bil v družbi teh ino-
zemcev, bil pa je kasneje zopet izpuščen na
svobodo.

Zakaj so aretirali ministra Bachingerja

**Avstrijski režim ga dolži, da je hotel prepeljati vse
kmečke organizacije k hitlerjevemu in da je sodeloval
pri juliskem puču**

Lin, 29. avgusta. d. Kakor poroča »Lin-
zer Tagespost« je bila zadeva bivšega mi-
nistra Bachingerja ter njegovega sodnika
Pamperla že izročena vojaškemu sodiš-
ču. Povod za postopanje proti Landundu
in njegovim organizacijam so dali dogodki
v Gospodarstvu po 25. juliju. List po-
roča, da nista bila Bachinger ter inž.
Pamperl samo voditelja Landunda in nje-
gove »zelene fronte«, temveč tudi pobudni-
ka narodno-socialistične vstaje na Zgor-
njem Avstrijskem. Pamperl je bil baje vo-
jaški vodja, Bachinger pa duhovni povzro-
čitelj prevratnega poizkusa.

Ze meseca februarja se je v imenu Land-
bunda pojavjal dr. Reichenauer, ki se sedaj
mudi v Monakovem s tamošnjim vodstvom
avstrijske narodne socialistične stranke v
Monakovem in sicer najprej zaradi naka-
zila denarja Landbundu. Takrat je prejel

100.000 šilingov. Nadaljnjo zvezo me-
Landbundom in narodno-socialistično stran-
ko je tvoril baje načelnik Landbundovega
kluba v parlamentu Dewaty, ki je bil prav
tako aretiran. Dewaty je bil tri tedne pred
25. julijem v Rimu pri dr. Rintelenu.

Bivši minister Bachinger je skušal nato
preprečiti, da bi tisk Landbunda objavjal
članke proti Nemčiji. Onemogočil je tudi
prizadevanja, da bi se Landbund preorien-
tiral v avstrijskem patriotskem smislu. Ob
koncu maja so smatrali voditelji Landbun-
da trenutek za primeren, da bi uvrstili
Landbund »zeleno fronto« ter organizacijo
kmečke mladine v narodno-socialistično
stranko. Bivši podkancelar Winkler je za-
rad tega iz taktičnih razlogov opustil svo-
je javne funkcije.

List dalje trdi, da so funkcionarji Land-
bunda dobili 340.000 do 380.000 šilingov, da
niso prišli v parlament k glasovanju o
novi ustavi.

Bachinger je bil 24. julija pozvan iz ne-
ke dunajskega urada po telefonu, naj
pride na Dunaj. Pred svojim odhodom na
Dunaj je opozoril, da bo oddal z Dunaja pri-
merna navodila po telefonu v Wels. Nje-
gov ljudje naj imajo pripravljena motor-
na kolesa, da bodo ta navodila takoj ob-
javili dalje kmetom. Razen tega je odredil,
naj stopijo njegovi ljudje v zvezo s hitler-
jevskimi napadalnimi oddelki.

Bivši minister Bachinger je v preiskavi
baje priznal, da je hotel Landbund uvrstiti
v narodno-socialistično stranko in da je bil
od konca meseca maja v zvezi z monakov-
skim vodstvom te stranke. Priznal je tudi,
da je prejel iz Nemčije denar.

Kazenska upokojitev

Dunaj, 29. avgusta. AA Vlada je odstavila
šefa generalnega ravateljstva za javno var-
nost pri avstrijskem zveznem kancelarstvu
barona Fridriha Elverta, ker ni ničesar
ukrenil, ko je dobil priave o protidržav-
nem delovanju narodnih socialistov. Baron
Elvert je upokojen z znižano pokojnino.

Japonci in Rusi se mrzlično pripravljajo

**Na mandžurski meji grade strelske jarke in žične ovire
Stroga kontrola japonske industrije**

London, 29. avgustar. d. Kakor poro-
ča iz okolice zunanega urada, postaja
položaj na Daljnem vzhodu čim da-
lje resnejši. Iz Mandžurije so dospele
vesti, ki dokazujejo brezdvomno, da iz-
vršujeta Japonska in Rusija obsežne
priprave za vojno, ki naj bi se začela
pozimi. To dejstvo smatrajo v politič-
nih krogih za zelo vznemirljivo zname-
nje.

Posebni dopisnik »Daily Expressa«
poroča iz Harbina, da predstavlja pri-
stanišče v Vladivostoku veliko vojaško
taborišče. Ruske vojne ladje so stalno
v pripravljenosti, dočim je na letališču
pripravljenih mnogo sto letal najrazlič-
nejših vrst.

Mandžurska vlada urejuje v velikih
mestih bolnišnice in letališča. Na man-
džursko-ruski meji grade na obeh stran-
eh utrbe, strelske jarke ter žične
ovire.

Tokio, 29. avgusta. g. Japonsko vojno mi-
nistristvo je imenovalo komisijo treh vsjih
generalstabsnih oficirjev, ki bodo prihodnje

tri mesece preiskali vse japonske tvornice
orožja in municije ter druga podjetja, ki iz-
delujejo vojni material, in sicer državna
in privatna podjetja glede njihove dobavne
sposobnosti in kakovosti njihovih izdelkov.
Nadalje bodo preiskali, ali imajo privatna
podjetja iz svojih dobavnih pogodb z voj-
nim ministristvom prevlekle dobavne v ško-
do splošnosti. Ta velika vojaška kontrola
japonske oboroževalne industrije je največja
po svetovni vojni na Japonskem. V politič-
nih krogih smatrajo to preiskavo za var-
nostni ukrep vojnega ministristva, da se iz-
ogne vsakemu neljubemu presenečenju od
te strani, ako bi izbruhnila vojna.

Tokio, 29. avgusta. g. Tokijski radio je
razširil vest, da je japonska vlada definit-
no sklenila odpovedati washingtonsko
pomorsko razoroževalno pogodbo. Japonska
vlada je imela včeraj popoldne zelo dolgo
sejo na kateri je prišlo do ostre debate
med ministrskim predsednikom admiralom
Okado, mornariškim ministrom admiralom
Osomo in zunanjim ministrom Hiroto. Po
seji ministrskega sveta so se omenjeni tri-
je državniiki znova sestali ter se končno
spoznale, da se pogodba odpove.

Stalinov obisk v Turčiji

Carigrad, 29. avgusta. Čez mesec dni
bo posetil ruski diktator Stalin turško dr-
žavo in se udeležil svečanosti ob priliki ob-
teletnice ustanovitve turške republike. Če so
te vesti resnične, bo to prvič, da bo ruski
diktator zapustil Rusijo.

Velike izpremembe v italijanski upravi

Rim, 29. avgusta. k. V vrhovni upravni
službi so bile včeraj izvršene velike izpre-
membe. Notranje ministristvo je izdalo od-
redbo o upokojitvah, premetstvih in ime-
novanjih novih prefektov. Upokojenih je
bilo 7 prefektov, trije so bili postavljeni
na razpoloženje, 22 je bilo premeščenih, 5
podprefektov pa je bilo imenovanih za pre-
fekte.

Upton Sinclair se je vrgel v politiko

San Francisco, 29. avgusta g. Demokra-
tska stranka je postavila za svojega kan-
didata pri bližnjih guvernerskih volitvah
v Kaliforniji znanega pisatelja Uptona Sin-
claira, ki je skoraj komunističnega mišlje-
nja v nasprotju z republikanskim kandida-
tom Frankom Merrinom, ki je usmerjen bo to-
polnoma desničarsko. Volilna borba bo to-
re v sicer politično zelo mirni Kaliforniji
izredno ostra. Določitev Sinclaira za kan-
didata je presentela celo dobro ponosno
Američane. Vsi kalifornijski listi, z demo-
kratskimi vred, so se ostro borili proti
Sinclairovi kandidaturi. Zborovanja pa so
bila kljub temu polna, čeprav so od vsake-
ga udeleženca zahtevali vstopnino 25 cen-
tov. Sinclair je obljubil svojim pristajšem,
da bo brezpogojno podpiral Rooseveltov
obnovitveni program.

Promet na Dunavu se bo vršil tudi pozimi

Bukarešta, 29. avgusta g. Mednarodna
podonavska komisija, ki zaseda v Galacu,
na svoji zadnji seji sklenila, da se bo
tovorni promet na Dunavu vršil tudi pozim-
i. Gre za progo med Dunajem in Izlivom
Dunava. Proga bo razdeljena na 10 od-
delkov, v katerih bodo ledolomilci delali
prosto pot.

Kongres jugoslovenskih agronomov v Ljubljani

Beograd, 29. avgusta. AA. Za letošnji
kongres in skupščino društva jugosloven-
skih agronomov, ki bosta v Ljubljani 3. in
4. septembra, je prometni ministristvo dovolil
četrtinsko vozno na državnih železnikah
in ladjah za agronome, ki so državni urad-
niki, polovično vozno pa za vse druge
člane društva, ki niso državni uradniki. Dr-
žavni uradniki agronomi si bodo kupili na
odhodni železniki ali parniški postaji polo-
vične vozne listke na podlagi uradniške le-
gitimacije ter legitimacijo št. 14, privatni
udeleženci pa si bodo kupili cel listek in
legitimacijo št. 13. Vozni listki bodo udele-
ženecem skupščine in kongresa veljali za
povratek domov, imeti bodo pa morali po-
trdilo predsedništva kongresa na kupljeni
legitimaciji, da so se kongresa udeležili. Ra-
zen tega so že storjeni koraki, da se doseže
četrtinska vozna tudi za agronome, ki so
banovinski uradniki. O tem bo društvo
agronomov o pravem času obvestilo vse za-
interesirane.

Pogreb bana dr. Stanišića

Beograd, 29. avgusta. p. Dopoldne je bil
pogreb pokojnega bana vardanske banovine
dr. Alekse Stanišića, ki so se ga udeležili
tudi ministrski predsednik Zastupnik, finanč-
ni minister dr. Grgjević, ustavniki oseb-
nih ministrstev in mnogo beograjskega ob-
činstva.

Smrt matere bana Popovića

Sarajevo, 29. avgusta. AA. V nedeljo je
umrla v Cupriji v 75 letu svoje starosti ga.
Julija Popović, vdova po svedniku in ma-
ti bana drinske banovine g. Velimirja Po-
povića. Ugledna pokojnica je zapustila ra-
zen sina bana še sina dr. Nikolo, univer-
zitetnega profesorja v Beogradu in dr. Ži-
vojina, upravnika banovinske bolnišnice v
Cupriji.

Nemška mornarica je imela maneuvre

Pariz, 29. avgusta. AA. Iz Kiela poroča-
jo, da se je po končanih velikih nočnih va-
jah in večbah v bojnem streljanju vse
nemško vojno brodoge zbralo v kielski
luki.

Letalo v bodoči vojni

Kaj pravi letalski tvorničar Fokker o zračnih napadih v primeru vojne

Znani holandski letalski konstruktor Fokker je pred kratkim v nekem razgovoru podal svoje mnenja o letalski vojni bodočnosti. Ta vojna ne stoji neposredno pred nami, vendar pa njene možnosti ni zavračati.

Današnja velemesta niso zmožna, da bi se ubranila z vsemi pripomočki moderne tehnike opremljenih zračnih brodov. To so pokazali zračni manevri v zadnjih letih z vso jasnostjo. Zračni napadi se bodo v bodoči vojni izvršili z bliskovito naglico. Za napadalca bodo obenem vojna napoved, kajti ne bo več mogoče izmenjavati not in vršiti večdnevne mobilizacije. Tisti bo imel prednost, ki si bo z nepričakovanim napadom zagotovil uspeh in uničil nasprotnikova gospodarska in fabrikacijska središča, preden se bo izvedla obramba v celotnem obsegu. Težnja bo ta, da se važne vojaške naprave, kakor tudi važne fabrikacijske točke vojnih tvoriv uničijo po zračnem brodivanju z zažigalnimi in eksplozivnimi bombami.

Ti zračni napadi se bodo usmerjali tudi proti civilnemu prebivalstvu, povzročali

bodo paniko in z uničenjem železniških prog in cest onemogočali prehrano velemest. Kdor prej pride, prej melje, je geslo vseh zračnih strategov. Navzlic vsem obrambnim pripomočkom je nevarnost, da se v megletem vremenu ali v noči približanje velikega zračnega brodivanja ne bo dalo preprečiti. Po bombardiranju kakšnega velemesta z brodivjem kakšnih 300 letal ne bodo imeli gasilci nobene možnosti več, da bi pogasili neštete požare.

Učinek plinskih napadov pa zelo pretiravajo. Ta učinek je namreč preveč odvisen od najrazličnejših meteoroloških elementov. Veter, temperatura in vlaga je treba natančno upoštevati, če hočemo, da bodo plini, ki so vendar večinoma težji od zraka, razvili vso svojo silo. Kakor znano zadostuje kratek dež, da napravi tudi največjo množino plina v najkrajšem času neškodljivo.

Veliko vlogo pripisuje Fokker materialnim težavam, ki bi se pokazale prav kmalu po izbruhu zračne vojne. Tudi vprašanje nadomestila za vojne letal bi stopilo kmalu z vso težo v ospredje. Uničena letala bi

se ne dala kmalu nadomestiti, ker bi nasprotnik izdelovalnice seveda trajno napadal, tako da bi nastale večje obratne izgube. Odločilno vprašanje ni to, koliko letal ima kakšna država, temveč kakšna je njih borbena vrednost in kako hitro bi se dali uničeni aparati nadomestiti. Pri tem je upoštevati, da so moderni aparati zelo komplicirani in njih instrumenti zelo občutljivi.

Letalski manevri okrog Pariza

V severovzhodni Franciji in okrog Pariza se vršijo ta čas veliki letalski manevri, ki bodo trajali do 1. septembra. Udeležuje se jih na stotine modernih vojnih letal. Temeljna misel jim je odbiti velikega zračnega napada od vzhodne francoske meje. Prvotno so imeli v načrtu tudi napad na Pariz, a so to v zadnjem trenutku opustili. Med letali je tudi več popolnoma novih tipov, ki nastopajo tu prvič na manevrih. Kot rezerva in za izvidno ter poročevalsko službo uporabljajo prvič tudi številna zasebna letala.

PRAVKAR IZŠLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVLIJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIROBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: Filmska igralka MIMI JORDAN

Naslovna slika: OB JEZERU (Foto)

SEDMI VZLET V STRATOSFERO (aj) — Dr. Maks Kremžar: UTRJEVANJE (5) — Ivan Podražaj: NA NAŠEM JUŽNEM MORJU (4) — COSYNSOV VZLET V STRATOSFERO (slike) — F. B. Céline-A. D.: CRNEC PRI BELEM TRGOVCU — DINAMO V CLOVESKEM TELESU (kk) — Margita Matches: DIVJI PARADIZ (32) — A. Debeljak: IVAN CANKAR V ESPERANTU — HRVASKA PROZA (D) — TEHNIČNI OBZORNİK (Tridesetletnica električne železnice - tma) — RADIO (Kako ločimo in zavezujemo nezaželjene oddajne postaje - tma) — CLOVEK IN DOM (Če ima otrok preveč igrac) — SAH — ZA MISLECE GLAVE — Na platnicah: HUMOR (Adamson) — KRIZALJKA — ANEKDOTE

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din. Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din. TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Hitlerjevska parada ob Renu

Apel kijukastega križa

Predsednik Hitler govori v Koblenzu

Von Papen govori

V ognjenikovem žrelu

Zanimiv rekord niponskega novinarja

Tokuza Ivata, urednik enega največjih niponskih listov, »Jomiuri šimbun«, se ponaša z zanimivim rekordom. V posebno konstruirani gondoli se je spustil 375 m globoko v žrelo delujočega ognjenika Mihara na otoku Ošimi pri Tokiju. Tako globoko ni dospel v kakšno ognjeniško žrelo še noben človek, ne da bi pustil svoje življenje na dnu.

Vulkan Mihara je že po vsem svetu znamenit zaradi čudne prakse, ki jo imajo z njim zaljubljeni pari. Namreč nesrečno zaljubljeni pari. In ta praksa obstoji v tem, da iščejo v njegovem žrelu smrt. Polici-

aka poročila velijo, da je samo lanskega leta na ta način 800 mladih ljudi izgubilo življenje.

Casnika se je dobro pripravil za svoje tvegano podjetje. Na vrhu žrela je dal postaviti žerjav, stroj z 10 k. s. pa je več nego 100 kg težko železno gondolo počasi spuščal v globino. Ivata si je bil obiskovalci opravo iz neizgovorne snovi in si zaslužil obraz s posebno masko. Zrak za dihanje mu je dovajal poseben aparat, s telefonom pa se je lahko pomenil s prijatelji, ki so ostali na vrhu žrela. V globini 300 m ga je presenetil izbruh z velikanskim hrupom. Nevarnost pa se je kmalu poglobila, tako da je utegnil še 75 m globlje. Tam je gondola obstala na neki skali. V njeni bližini je opazil dve trupli. Ko se je na temo malo privadil, je napravil več posnetkov z infrardečimi žarki in nabral nekoliko kosov lave in kamnin. Ko se je vrnil na površje, so zdravniki ugotovili, da mu je utrip podvojen in krvni pritisk zelo povečan.

SPORTNE in VETRNE JOPIČE

bajaco obleke, lahke obleke iz volne, fresca ali platna bouret itd. nudi po najnižjih cenah tvrdka

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta.

Kolumb — Napoleonov rojak

Spor o Kolumbovem izvoru je tako star kakor odkritje Amerike. Španci ga smatrajo za svojega rojaka, Italijani ne dvomijo, da je bil Genovez, židje pa istotako dokazujejo njegovo židovsko poreklo.

Sedaj pa je nastopil neki korziški notar s trditvijo, da se je Kolumb rodil kot sin stare korziške rodbine v Calviu. Iz starosti je pomeni, da je živel v 15. stoletju v tem mestu neki Dominik Colombo, ki je imel tri sinove, Jakoba, Jerneja in Kristofa. Dominikov brat se je imenoval Anton.

Vse to se sklada s historičnim Kolumbom, o katerem vemo, da je imel brata Jakoba in Jerneja ter strica Antona. Zanimivo je tudi, da je Kolumb prvi otok, ki ga je odkril, imenoval San Domingo, Sveti Dominik — z imenom tistega calvijskega meščana. Dva njegovih najbližjih prijateljev, menih Janez od sv. Petra in mornar Gherardi, sta bila istotako iz Calvia.

A NEKDOTA

Richard Strauss vodi prvo vajo za svoj »Elektro«. Hipnotizirani se neki trubači dvignejo in zmaže z glavo, češ: »Mojster, tu mora biti napaka v partituri, to mesto zveni napačno.«

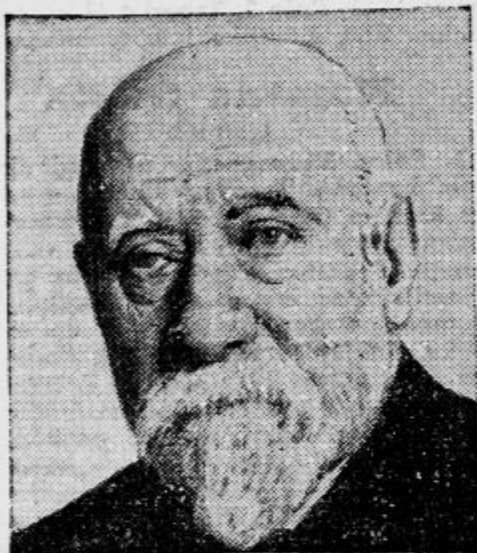
»Napačno?« se nasmeje Strauss. »Potem je prav!«

VS AK DAN ENA

»Povejte mi vendar, mladi mož, na kateri visoki šoli ste si pridobili svoje temeljno in izredno obsežno pomanjkanje učenosti?«

(»Politikenc«)

Smrt francoskega akademika

Emile Bourgeois,

član francoske akademije znanosti, komander častne legije in slovit politični zgodovinar, je te dni umrl. Med njegovimi najbolj znanimi deli so: »Zgodovina tajne diplomacije«, »Skrivnost Farnesijevce«, »Viri francoske zgodovine v 17. stol.« in »Priročnik vnanje politike«.

Latinica na Niponskem

Uspeh, ki ga je imela v zadnjih letih uvedba latinice na Turškem in drugod, je dal odločilnim činiteljem na Niponskem pogum, da so pripravili že pred daljšim časom zakon za uvedbo te pisave tudi v tej deželi.

Po srčitem odporu konservativnih krogov je ta zakon končno prodril in pred kratkim se je v Tokiu na svečan način izvršil izpit prvih učencev, ki so svoje naloge napisali z latinico. Latinica je za sedaj obvezno uvedena samo v šole, a v nekoliko letih se bodo organizirali po vsej državi prisilni tečajji, da se uvede v vseh krogih.

Ni dvoma, da se bodo Niponci s svojo znano prilagodljivostjo kaj kmalu privadili nove pisave.

Samomorilec opisuje samomor

Tragedija idealnega zdravnika

V Budimpešti se je zastrupil zdravnik dr. Hajnal. Pri njem so našli tri poslovalna pisma in beležke o smrtnem boju, ki jih je sestavil sam.

Na nekem listku za recepte so našli naslednje podatke: »Prvo uro: ne čutim ničesar. Druga ura: Nimam nobenih bolečin. Tretja ura: Srečen sem, da sem jo neizprosnemu življenju tako zagodel. Prijemla me volja do bljuvanja.« S tem se beležke končujejo.

Hajnal je imel večko prakso, a njegovi pacienti so bili iz krogov ljudi, ki jih je zdravil brezplačno. Samomor je izvršil z injekcijo morfinja in s tem, da je zavzel nekaj veronala in luminala. Njegova smrt je v vseh krogih zbudila veliko obžalovanja.

Cosyns in van der Elst v Parizu

Stratosferna junaka v Parizu, od koder sta odpotovala na dopust v Firence. (Pravkar izšla številka tedenske revije »Življenje in svet« priobčuje članek in slike z zadnjega vzleta v stratosfero).

„Bojevit narod“

Besede miroljubnega državnika, kakršnih v Evropi že dolgo nismo slišali!

Ob zaključku letošnjih italijanskih vojaških manevrov je imel Mussolini govor, ki je zbudil zaradi svoje bojevitosti veliko komentarjev po vsem svetu. Da zabrisuje malo neugodni vtis, ki ga je ta govor naletel v inozemstvu, so potem italijanski listi, očitno na migljaj od zgoraj, pričeli objavljati pojasnila, iz katerih naj bi bilo razvidno, da Duce svojih besed ni mislil tako hudo, kakor jih je svet razumel. Najboljšo sliko o njegovih mislih pa si napravimo iz njegovih izjav samih, ki so jih listi objavili sprva samo v kratkih izvlečkih. Obširnejše poročilo je priobčila poluradna agencija Stefani šele sedaj in iz tega poročila posnemamo naslednje:

Govor se je vršil pred 6 ministri, ki so bili poklicani pod orožje, 4 maršali, 6 državnih podtajniki, 2 generaloma, ki sta bila vrhovna zapovednika manevrov, 6 drugih generalov, ki bi bili v vojnem primeru priključeni vrhovnemu poveljstvu, 24 poveljujočimi generali, 29 generalnimi poročniki, 55 generalnimi majorji, 95 polkovniki in 2000 drugih častnikov vseh orožnih vrst.

V uvodu je italijanski ministriški predsednik izjavil, da je označiti te manevre za največje v povojnem času in to ne samo zaradi števila sodelujočih čet, temveč tudi iz drugih razlogov. Omenil je lanske vojaške vežbe in izrekel častnikom in vojakom posebno zahvalo, češ, da so marširali izredno zadovoljivo. Dejal je, da mu je tudi kralj naročil, naj izreče četam njegovo najvišje zadovoljstvo in dodal, da so vsi vojaški atašeji in člani vojaških misij

Iznana iz Nemčije

Gospa Sinclair Lewis,

o koje izgonu smo poročali včeraj, ob svojem prihodu na pariški severni kolodvor.

Belgija proti pijančevanju

»Zogibajte se Belgije, dežele prohibicije in velikega gneva. Za čašo alkohola obsojajo tu turiste na štirimesečno ječo!«

To besedilo hočejo belgijski kavarnarji poslati svojim inozemskim kolegom, da ga obesimo na javna mesta, če se vlada ne vda, da bi omilila zakone proti alkoholu. Kavarnarji so šli v deputaciji pred finančnega ministra, ki jim je pa pojasnil, da more zakone spreminjati samo parlament. V Belgiji je točenje alkohola po kavarnah in restoranih zabranjeno.

Trezni Cosyns

Preden se je prof. Cosyns, znameniti stratosferni letalec, dvignil v zrak, mu je poročevalec pariškega »Tempsa« ponudil kozarec šampanjca. Cosyns je odgovoril: »Hvala! Pijem samo vodo. Ohraniti moram glavo trezno in razpolagati z vso svojo prisebnostjo.«

Pes ob telefonu

Psi kot vodniki slepcev niso nič novega. Neki dovtipni Berlinčan si je po tem vzgledu izmislil, da bi se dali uporabiti tudi kot vodniki glušev.

Svojega psa je zdresiral tako, da je pričel vsakokrat lajati, čim se je oglasil zvočnik pri vratih. Potem je šel v svoji dresuri še dalje in ga je naučil lajati tudi tedaj, kadar se je oglasil telefon. Sedaj pa je že tako daleč, da odide žival, čim se telefon oglasil, sama od sebe k aparatu, dvigne slušalko in če ni gospodarja doma, nekolikokrat zalaja vanjo.

Praško prebivalstvo

Po izkazu praškega statističnega urada je češkoslovaška prestolnica štela 1. jan. t. 1.897.000 prebivalcev. Če se upoštevajo normalni prirastek, je že v marcu presegla 900.000 prebivalcev. Ne bo dolgo trajalo, ko bo Praga dosegla milijon prebivalcev.

